



EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 24.5.2006
KOM(2006) 249 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Inimväärse töö tagamine kõigi jaoks

Ühenduse panus inimväärse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas

{SEK(2006) 643}

1. SISSEJUHATUS

2005. aasta septembris toimunud ÜRO tippkohtumisel, kus käsitleti aastatuhande deklaratsiooni järelmeetmeid, kinnitati vajadust õiglase globaliseerumise järele ning märgiti riikide ja rahvusvahelise poliitika eesmärkide hulgas ära produktiivse tööhõive ja kõigile inimväärse töö tagamise tähtsus. Komisjon rõhutas tööhõive ja töötingimuste kvaliteedi olulist rolli vaesuse vastu võitlemisel ning arengu edendamisel. Vaatamata mõnedele edusammudele teenivad pooled maailma töötajatest vähem kui kaks dollarit päevas ning pooltel maailma elanikest ei ole mingisugust sotsiaalset kaitset¹.

Kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) strateegiaga² kõnealuses valdkonnas rõhutasid komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament enne tippkohtumist globaliseerumise sotsiaalse mõõtme tugevdamise ja kõigile inimväärse töö tagamise vajalikkust.

Alates 2000. aastast on inimväärse töö tagamine ILO poliitilises programmis kesksel kohal, oma tegevuskavas, mis näeb ette kõigile inimväärse töö tagamise, teeb ILO ettepaneku „tagada kõigile meestele ja naistele vabaduse, õigluse, turvalisuse ja inimväärikuse põhimõtetest lähtuvatel tingimustel korralik ja produktiivnet töö”. Kõnealuse inimväärse töö tegevuskava on ILO raames heaks kiitnud valitsused ja sotsiaalpartnerid ning see kujutab endast üldisi ja konkreetse arengumudeliga mitteseotud suuniseid. Kõnealune kava võeti üle globaliseerumise sotsiaalse mõõtme maailmakomisjoni (WCSDG) soovitusesse (2004).

Inimväärse töö tegevuskava põhineb terviklikul lähenemisel, mis hõlmab produktiivset ja vabalt valitud tööd, tööõigust, sotsiaalset kaitset, sotsiaalset dialoogi ja soolise mõõtme arvestamist.³ Seega hõlmab tegevuskava „sotsiaalseid põhiõigusi,” mis rahvusvaheline üldsus on seadnud sotsiaalsete õiguste minimaalseks tasemeks ning mille elluviimist Euroopa Liit juba toetab. Ent tegevuskava eesmärgid on kaugemaleulatavamad: eesmärk ei ole pelgalt õiguste miinimumtaseme tagamine, vaid arengu suunamine selliste väärtuste ja selliste tegevuse ja juhtimise põhimõtete suunas, mis ühendaksid majandusliku konkurentsivõime ja sotsiaalse õigluse.

Majandusliku konkurentsivõimelisuse ja sotsiaalse õigluse ühitamine on kesksel kohal ka Euroopa arengumudelil. Inimväärse töö tagamist käsitleb ka Euroopa sotsiaalagenda ning see toetab ELi jõupingutusi levitada oma väärtusi, jagada oma kogemust ja tutvustada oma ühtse majandusliku ja sotsiaalse arengu mudelit⁴.

Kõigile inimväärse töö tagamise suuniste ellu viimisel mõistab komisjon täielikult, et maailma riikide majanduslik ja sotsiaalne olukord on erinev ja mitmekesine, ning tunnistab riikliku ja piirkondliku tasandi tausta ja prioriteete arvestava etapiviisilise lähenemise vajalikkust, mis võimaldaks partneritel neidsuuniseid lihtsamalt rakendada.

¹ Maailma tööhõive arengusuunad, 2006, ILO; WCSDG aruanne, 2004, ILO.

² KOM(2004) 383; nõukogu järeldused seoses globaliseerumise sotsiaalse mõõtmega, 3. märts 2005. aasta, dok. 6286/05; Euroopa Parlamendi 15. novembri 2005. aasta aruanne, A 6-0308/2005; majandus- ja sotsiaalkomitee 9. märtsi 2005. aasta ja regioonide komitee 23. veebruari 2005. aasta arvamused; Euroopa Ühenduste nõukogu 2004. aasta detsembri ja 2005. aasta juuni järeldused.

³ Peamiste inimväärse töö tagamisega seotud viitedokumentide kohta vt I ja III lisa.

⁴ Euroopalikud väärtused globaliseeruvast maailmast, KOM(2005) 525.

Käesolevas teatises esitab komisjon ettepanekud, et ELi poliitika ja meetmed toetaksid veelgi enam inimväärse töö tagamist. Ettepanekute elluviimiseks tuleb tugevdada ühenduse institutsioonide, liikmesriikide ja kõigi asjaosaliste vahelist koostööd.

Inimväärse töö tagamise suuniste rakendamine on 2006. aasta juulis toimuva ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu kõrgetasemelise kohtumise peateema. Inimväärse töö tagamise suuniseid hakatakse seejärel rakendama rahvusvahelisel tasandil ning komisjon kavatab selles igakülgset osaleda.

2. ARENGUT, JUHTIMISTAVA JA TULEMUSI MÕJUTAV TEGUR

Globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja demograafiliste muutustega kaasnevad maailma tasandil märkimisväärsed muutused tootmise ja teenuste osutamise korralduses, samuti töökohtade struktuuris ja jaotuses. Tänu nimetatud arengule saavad rahvusvahelisest kaubandusest kasu rohkemad riigid ja sotsiaalsed grupid ning see võimaldab avardada võimalusi ja perspektiive, et tagada kõigile inimväärne töö.

Siiski ei tähenda majanduskasv tingimata vaesust vähendavat uute töökohtade loomist ja tingimuste paranemist olemasolevatel töökohtadel. Paljudes arengumaades domineerivad varimajandus ja keskpärase kvaliteediga töökohad ning tööturul valitseb dualism, eriti nendes riikides, kus elanikkond elatub põllumajandusest. Naised ja noored koonduvad varimajandusse, kus võimalused sissetuleku, koolituse ja sotsiaalse kaitse valdkonnas on piiratud.

Tööturuteenuste ning tööturu ja sotsiaalse kaitse süsteemide juhtimise nõrkus ei võimalda muuta olukorda varimajanduses.

Tärgava majandusega riikides ei ole majanduskasv piisav, et vähendada rahvastiku olulise osa vaesust. Tootlikkuse kasvuga ei kaasne alati palkade tõusu. Madala kvaliteediga töökohtade arv ja varimajanduse osatähtsus jäävad märkimisväärsed. Kõigis neis maades, ent vähemal määral ka tööstusriikides, ei hõlma tööõigus ja sotsiaalne kaitse varimajanduses rakendatud töötajaid.

Inimväärse töö tagamine nõuab sidusat ja ülemaailmset lähenemist. Endastmõistetavalt on vaja võidelda kõige nähtavamate sotsiaalsete põhiõigustega seotud probleemidega, nagu laste töö. Ent niisamuti ja ennekõike on vaja muuta arenguskeeme. Kogemus näitab, et laste töö kasutamise saab lõpetada ka tööturukorralduse, sotsiaalse dialoogi ja sotsiaalse kaitse kaudu (näiteks hüvitised, mis veenavad laste tööd mitte kasutama või muudavad selle kasutuks ning soodustavad haridust).

Vaesusega võitlemiseks ei piisa sellest, kui maksta toimetulekutoetusi või oodata majanduskasvu ja rahvusvaheliste ettevõtete rajamise tulemusi. Tuleb luua soodus keskkond nii riigi kui rahvusvahelistele investeeringutele, mis soodustaks kohalike töökohtade loomist, tõhustada juhtimist, sealhulgas sotsiaalse dialoogi teel, selgitada välja inimväärse töö tagamisel esinevad puudujäägid, kehtestada õiguslik ja normatiivne raamistik, mis kaitseks töötajaid ning tagaks meeste ja naiste vahelise võrdsuse, luua elujõulised sotsiaalse kaitse, hariduse ja elukestva õppe süsteemid, tagada ettevõtjatele õiguskindlus, vähendada korrupsiooni ja kehtestada õiglased konkurentsieeskirjad. Pealegi nõuavad inimväärse töö

tagamist ka ettevõtjad, kes on veendunud, et vastutus ei lasu mitte üksnes tööandjatel, vaid oma osa peab andma ka avalik võim⁵.

Rõhutades tööhõive ja töökohtade kvaliteedi ja asjakohase sotsiaalpoliitika tähtsust, suurendab inimväärne töö õiglust ja sotsiaalset ühtekuuluvust, aga ka majanduse tulemuslikkust.

Sotsiaalseid eesmärke ei või ühelgi juhul kasutada protektsionistlikel eesmärkidel. Eesmärgiks on üldine ühiskondlik areng ja selle viljade jagunemine kõigi vahel.

3. ELI POLIITIKA – KOHUSTUSED JA SUUNAD

EL tegeleb aktiivselt aastatuhande deklaratsiooni elluviimisega. Ta toetab maailma tasandil majanduskasvu ja jätkusuutlikku arengut, iseäranis oma kaubanduspoliitika ning arendustegevuse ja välise toetustegevuse kaudu. EL toetab sotsiaalseid põhiõigusi käsitlevate konventsioonide ratifitseerimist ja nende tõhusat kohaldamist kõigis maailma riikides⁶.

Konkreetsemalt võib ta inimväärse töö tagamist toetada jagades oma kogemusi ja teadmisi rahvusvaheliste organisatsioonidega ning arendades poliitilist dialoogi kolmandate regioonide ja riikidega. Komisjon on juba välja töötanud konkreetsed algatused, näiteks koostöö tihendamine ILOga, ühenduse üldise soodustussüsteemi (GSP) väljatöötamine kaubandusvaldkonnas, konsensuse saavutamine Euroopa arengupoliitika küsimustes ning Aasia ja Ladina-Ameerika riikidega tööhõivet käsitlevate dialoogide algatamine.

3.1. Euroopa Liidu kohustus on aidata tagada inimväärne töö

EL on oma ajaloo jooksul töötanud välja majandus- ja sotsiaalse arengu mudeli, mis vaatamata riikide eripäradele toetub ühistele väärtustele ja põhimõtetele ning EÜ asutamislepingus tunnustatud eesmärgile, edendada majanduslikku ja ühiskondlikku arengut üheskoos.

Tööhõivet, sotsiaalpoliitikat ja võrdseid võimalusi käsitlev ühenduse *acquis* läheb mitmes suhtes kaugemale inimväärse töö mõiste aluseks olevatest rahvusvahelistest normidest ja meetmetest ning selles lõimuvad tähtsaimad põhimõtted. Liikmesriikides ja Euroopa tasandil peegelduvad ILO normid mitmetes poliitikavaldkondades, õigusaktides ja kollektiivlepingutes. Enamgi veel, ILO normid ja meetmed täiendavad *acquis*'d ühenduse õiguse ja strateegiatega hõlmamata või üksnes osaliselt kaetud valdkondades, nagu näiteks töökorraldus ja -järelevalve, ametiühingutesse koondumise vabadus, kollektiivlääbirääkimised ja sotsiaalkindlustuse valdkonna miinimumnõuded.

Liikmesriigid on juba ratifitseerinud suure hulga eelkõige sotsiaalseid põhiõigusi, töökorraldust, tööhõivet, sotsiaalkindlustust ja töötasustamist käsitlevaid ILO konventsioone⁷. Paljud on ratifitseerimas hiljutisi konventsioone (tervishoid ja töökaitse, töötingimused).

⁵ Inimväärne töö: kuidas seda tagada; tööandjate vaatenurk, 2002 – Rahvusvaheline Tööandjate Organisatsioon (IOE)

⁶ KOM(2001) 416; nõukogu 21.7.2003 ja 3.3.2005 järeldused; Euroopa Parlamendi 2003. a juuli ja 2005. a. novembri aruanded.

⁷ <http://www.ilo.org/ilolex/french/newratframeF.htm>

Kõige hiljutisem meremeeste tööd käsitlev ILO konsolideeritud konventsioon (2006) kiidab heaks Euroopa sotsiaaldialoogi ning ühenduse ja liikmesriikide seadusandliku koostöö.

On oluline, et liikmesriigid jätkaksid eelkõige ajakohastatud konventsioonide ratifitseerimist ja kohaldamist. Pädevusi ja asjassepuutuvaid ühenduse strateegiaid arvesse võttes julgustab ja lihtsustab komisjon seda protsessi nii palju kui vajalik.

Inimväärse töö tagamise suuniste eesmärkidele lisaks annavad Lissaboni strateegia ja Euroopa sotsiaalagenda avarama poliitilise raamistiku otsustavaks tegutsemiseks tööhõive, sotsiaalse kaasatuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse hüvanguks

3.2. Paremad teadmised, et paremini veenda ja tegevusse rakendada

Komisjon teeb ILO, ÜRO ja teiste organisatsioonidega koostööd selleks, et käsitleda inimväärse töö tagamisega seotud probleeme süvendatult, suurendada partnerriikide võimekust ning töötada väljasobivad näitajad, mis võimaldaksid:

- määrata kindlaks parimad tavad ja kordaminekud selles valdkonnas;
- analüüsida inimväärse töö tagamise tulemusi ja selle mõju teistele valdkondadele;
- luua metoodika, et mõõta, milline mõju on inimväärse töö tagamisele kaubanduse liberaliseerimisel ning tootmise ja turustamise süsteemidel (sealhulgas tootmise vabatsoonides) maailma tasandil; laiendada koos ILOga juba käivitatud inimväärse töö tagamisele kaubanduse poolt avaldatava mõju mõõtmise pilootprojekti;
- analüüsida süvendatult kaubanduse mõju jätkusuutlikule arengule;
- parandada analüüsimeetmete ja välise abi planeerimise vahelisi seoseid; edendada partnerriikide ja -piirkondadega prognooside jagamist selleks, et aidata paremini prioriteete seada ja välist abi suunata.

Selles kontekstis on ühtaegu nii teadmiste edendamise kui ka sotsiaalse ja majandusliku arengu toetamise seisukohast oluline ELi teaduspoliitika kaasamine.

Komisjon toetab nende sotsiaalseid põhiõigusi käsitlevate konventsioonide ratifitseerimist ja kohaldamist julgustab kõiki riike, eriti riiklike arengustrateegiate kontekstis, koostama ja ellu viima ILO raames kokku lepitud inimväärse töö tagamisele suunatud programme või samaväärseid tegevuskavasid. Komisjon teeb koostööd ILO, ÜRO ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega, et parandada analüüsimeetodeid ja töötada välja asjakohased näitajad inimväärse töö tagamise suuniste rakendamise hindamiseks.

Komisjon arendab oma kolmandates riikides asuvate delegatsioonide juures tehtavat inimväärse töö tagamisega seotud koolitus- ja teavitustegevust ning korraldab piirkondlikke seminare kohalike partnerite suutlikkuse suurendamiseks.

3.3. EL välispoliitika parem rakendamine

Laienemine

Seoses ühinemisega peavad kandidaatriigid täies ulatuses üle võtma ühenduse *acquis*. Selle ülevõtmisega kaasnev ühinemiseelsed meetmed toetavad otseselt inimväärse töö tegevuskava edendamist kandidaatriikides. Tähtis on rõhutada selle tegevuskava olulisust kandidaatriikide jaoks, arvestades ELi tegevust inimväärse töö tagamisel ja seda, et mõned ILO konventsioonid ja strateegiad ühenduse *acquis*'d täiendavad. Selles valguses toetab komisjon eelkõige algatusi, mis käsitlevad:

- ametiühingutesse koondumise ja kollektiivlääbirääkimiste vabadust, selleks et suurendada asjaosaliste võimekust sõltumatu sotsiaalse dialoogi arendamisel;
- töökorralduse, tööjärelvalve ja sotsiaalse kaitse süsteemide juhtimise tugevdamist;
- ennetusstrateegiate arendamist tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas.

Naabruspoliitika, piirkondlikud ja kahepoolsed suhted

Naabrus

Inimväärse töö tegevuskava on oluline ka Euroopa Liidule järkjärgulise lähenemise protsessi kaasatud Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikide jaoks, olgugi, et neil ühenduse *acquis*' ülevõtmise kohustust ei ole. Naabruspoliitika toetab inimväärse töö tagamist järgmiselt:

- viies ellu reforme sotsiaalsete põhiõiguste, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste valdkondades vastavalt ELi ja asjaomase riigi vahel kokku lepitud tegevuskavadele;
- arendades poliitilist dialoogi kõnealuste küsimuste arutamiseks partnerlus- ja koostöölepingute ning ühinemislepingutega loodud institutsionaalsete struktuuride raames;
- viies ellu 2005. aasta novembris Barcelona protsessi raames heakskiidu saanud viieaastast tööplaani, milles nähakse iseäranis ette tugevdada Vahemere lõunakalda riikides sotsiaalse kaitse süsteeme;
- võttes seda arvesse riikide või piirkondlikes strateegiadokumentides, temaatilise planeerimise ja teiste koostöövormide puhul; võimaldades asjaomastel riikidel osaleda ühenduse teatavates programmides ja asutustega tehtavas koostöös vastavalt kindlaksmääratud tingimustele.

Piirkondlikud ja kahepoolsed suhted

Hiljuti määratles komisjon uuesti oma strateegilised suhted Ladina-Ameerika, Kariibi mere piirkonna ja Aafrika riikidega. Ta lisas oma ettepanekutele ka inimväärse töö tagamisega seotud elemendid ja rakendab neid aktiivselt.

Komisjon süvendab sotsiaalset ühtekuuluvust edendavat koostööd Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnaga. Ta on koostanud koostöökavad Tšiiliga ja Andide rühmaga ning valmistab ette kahepoolset koostööd teiste riikidega, eriti Brasiilia ja Mehhikoga. Ta julgustab ja toetab endes valdkondades tehtavat koostööd kõigi Ladina-Ameerika riikide vahel.

Komisjon teeb Aafrika Liiduga koostööd regionaalse lõimumise sotsiaalse mõõtmega ja inimväärse töö tagamise valdkondades. Kahepoolset koostööd tehakse ka Lõuna-Aafrikaga. Inimväärse töö tagamise küsimust võtab komisjon arvesse Cotonou lepingu raames ja piirkondade strateegiates (Aafrika, Kariibi meri, Vaikne ookean).

Samuti arutab komisjon asjaomaseid küsimusi Aasia riikidega peetavates poliitilistes dialoogides. 2005. aastal alustati tööhõivet, tööõigust, sotsiaaldialoogi, sotsiaalkaitset ja sotsiaalset sidusust käsitlevat dialoogi Hiinaga. Tööhõive valdkonnas on alustatud koostööd India ja ASEMiga, et tagada inimväärne töö kõigile kogu maailmas.

Komisjon toetab sotsiaalset dialoogi Euroopa-välistes regionaalse integratsiooni protsessides, mida EL toetab.

Arengukoostöö

Alusdokumendiks, mis esmakordselt kaasab koordineerimise, sidususe ja nende tegevuse täiendavuse parandamise ühtaegu nii Euroopa institutsioonid kui liikmesriigid, on 20. detsembri 2005. aasta algatus „Euroopa Liidu arengupoliitika – Euroopa konsensus”. Selles sisalduvad viited tööhõivele, Sotsiaalne ühtekuuluvus ja tööhõive on selles dokumendis tunnustatud ühenduse pädevusvaldkonnaks ning konsensuses sätestatakse, et ühendus ja liikmesriigid toetavad inimväärse töö tagamist kõikjal maailmas.

Temaatilise ning riikide ja regioonide kaupa toimuva planeerimise raames toetab komisjon:

- inimväärse töö tagamise lülitamist riiklikesse ja piirkondlikesse arengu ja vaesuse vähendamise strateegiatesse;
- inimväärse töö tagamise vajadusega arvestamist eelarveabi eraldamisel;
- pädevate asutuste ja ühiskondlike organisatsioonide suutlikkuse suurendamist;
- väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete arengut;
- sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna kaasamist vaesuse vähendamise ja arengustrateegiatesse;
- sellise välise abi tugevdamist, mis on seotud sotsiaalse olukorra parandamisega kolmandates riikides ja regioonides, kus toimub kaubanduse liberaliseerimine;
- poliitilise sidususe ning sobivate rahvusvaheliste ja regionaalsete organisatsioonidega koostöö edendamist.

Määruse (EÜ) nr 2110/2005 kohaselt peavad ühenduse abiga seotud lepinguid taotlejad pakkujad järgima sotsiaalsed põhiõigusi. Komisjonil on kavas laiendada seda sätet ka Euroopa Arengufondi rahastatavatele lepingutele. Komisjon kutsub liikmesriike ja teisi abi andjaid järgima sama põhimõtet.

II lisas esitatakse näiteid inimväärse töö tagamise meetme kohta, mida saab rakendada välise abi kavandamisel, võttes arvesse asjaomase riigi olukorda ja vajadusi.

Kaubandus kui jätkusuutliku arengu tegur

Kaubanduse liberaliseerimine peab aitama kaasa selliste eesmärkide saavutamisele nagu suurem majanduskasv, täielik tööhõive, vaesuse vähendamine ja inimväärse töö tagamine.

Ühenduse kaubanduspoliitikas on sotsiaalsete põhiõiguste kaitse esmaseks instrumendiks uus üldine soodustussüsteem (GSP) ja selle säästvat arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord GSP + (2006–2008).

Uus GSP on juba oluliselt kiirendanud sotsiaalseid põhiõigusi käsitlevate ILO konventsioonide ratifitseerimist.

Edaspidi rakendab komisjon kahe- või mitmepoolsetel läbirääkimistel oma kaubandusliku mõju sotsiaalsete normide kohaldamise ja inimväärse töö tagamise teenistusse. Iseäranis kavatses ta:

- parandada GSP, GSP + ja ühenduse välisabi vahelist seotust;
- võtta kahepoolsetes ja regionaalsetes kaubandusläbirääkimistes (sealhulgas majanduspartnerluse lepingud AKV, Mercosur'i, Pärsia lahe riikide koostöönõukogu, Vahemere piirkonna, Kesk-Ameerika riikidega) arvesse sotsiaalset mõõdet ja inimväärse töö tagamise vajadust ning SIA uuringute soovitusi;
- kasutada ELi välisabipoliitikat ja -meetmeid selleks, et tagada inimväärne töö avatud kaubanduse raames;
- jätkata hankelepingute puhul kaubanduspoliitika ümbervaatomise vahendina 2004. aastal esitletud kaubanduse, sotsiaalsete õiguste ja tööhõive vahelise vastastoimega seotud lähenemist ja edendada seda teistes Maailma Kaubandusorganisatsiooni riikides;
- edendada koostööd Maailma Kaubandusorganisatsiooni, ÜRO kaubandus- ja arengukonverentsi, ILO ja teiste asjaomaste organisatsioonidega.

3.4. Rahvusvahelise ja mitmepoolse juhtimise edendamine

Selleks, et koostööpartnerid rakendaksid inimväärse töö tagamise suuniseid ning selleks, et edendada globaliseerumise sotsiaalset mõõdet, on vaja parandada rahvusvahelist ja mitmepoolset juhtimist.

Majandus- ja sotsiaalkoostöö

Komisjon toetab hiljuti rahvusvaheliste rahandusasutuste, ILO, ÜRO ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni vahel algatatud dialooge, mis käsitlevad nende strateegiate täiendavust ja sidusust ning vastastikuseid seoseid majanduskasvu, investeringute, kaubanduse ja inimväärse töö tagamise vahel. Komisjon kutsub neid organisatsioone ja G8-t üles toetama inimväärse töö tagamist kontseptsioonides ning nende poliitika, strateegiate ja meetmete elluviimisel.

Komisjon tihendab koostööd ILOga.

Komisjon osaleb produktiivse tööhõive ja inimväärse töö tagamisega küsimusi käsitletud 2005. aasta tippkohtumise järelduste elluviimisega seotud ÜRO töös ja eriti 2006. aasta juulis ÜRO majandus- ja sotsiaalnõukogu (ECOSOC) kõrgetasemelise töögrupi töös.

Majandusrände parem juhtimine

Rände juhtimiseks on vajalik koostöö päritolu-, transiit- ja sihtriikide ning -piirkondade vahel, samuti on vaja teha koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega (ILO, Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon, ÜRO).

2005. aastal võttis komisjon vastu seaduslikku majandusrännet käsitleva tegevuskava. Komisjon toetab rahvusvahelise rände sidusaks käsitlemiseks tehtavaid pingutusi, nagu ülemaailmse rahvusvahelise rände komisjoni aruanne (2005) ja ILO võõrtöötajate tegevuskava (2004). Ta aitab edendada ÜRO rännet ja arengut käsitleva kõrgetasemelise dialoogi (2006) ettevalmistamisele.

Selleks et EL rändepoliitika toetaks arengut, on vaja lihtsustada rahaülekannete tegemist päritolumaadesse ja sisserändajate osalust päritoluriigi majanduses, aktiveerida kogukondade tegevust, soodustada ringrännet, vähendada „ajude äravoolu” negatiivseid mõjusid ja piirata vastutustundlikult arengut kahjustavat tööhõivet nendes sektorites, kus on puudus kvalifitseeritud tööjõust, näiteks tervishoiusektoris⁸.

Lisaks tuleb aidata asjassepuutuvate riikide ametivõimudel paremini rändevoogusid juhtida, migrante ärakasutamise vastu kaitsta ja nende territooriumil elavaid sisserännanuid paremini kohelda. Nende jõupingutuste üks osa on võitlus ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse vastu.

Samuti jagab komisjon riiklike ja piirkondlike ametivõimudega oma pikaajalist kogemust tööjõu vaba liikumise ning sisserännanute õiguste ja integratsiooni ning sisserändepoliitika valdkonnas.

3.5. Töö kodanikuühiskonna ja ettevõtjatega

Sotsiaalpartnerid, sotsiaalne dialoog ja koostöö

Komisjon toetab:

- sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna tehnilise võimekuse suurendamist;
- nii kahe- kui kolmepoolse sotsiaalse dialoogi lihtsustamiseks ja tugevdamiseks vajalike institutsioonide, mehhanismide ja tavade arendamist;
- OECD konsulteerimismudeli eeskujul sotsiaalpartnerite ja teiste kodanikuühiskonna gruppide paremat juhtimisse kaasamist maailma tasandil (Maailma Kaubandusorganisatsioon, rahvusvahelised rahandusasutused);
- riigiüleste kollektiivlepingute ja maailma tasandil raamlepingute sõlmimist.

⁸ Komisjoni teatis „Ränne ja areng: mõned konkreetset suunised“, KOM(2005) 390, 1.9.2005.

Ettevõtete sotsiaalne vastutus

Komisjon tunnustab ettevõtete sotsiaalse vastutuse tähtsust, mis täiendab õiguslikku regulatsiooni, kollektiivläbirääkimisi ja töötingimuste kontrollimist. Ta leiab, et käitumiseeskirjad ja muud ettevõtete sotsiaalse vastutuse meetmed peavad rajanema rahvusvahelisel tasandil (OECD, ILO) kokkulepitud meetmetel.

Komisjon jätkab ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamist. Ta kutsub ettevõtteid, Euroopa ettevõtete sotsiaalse vastutuse liitu⁹ ja teisi asjaosalisi arendama kõigile inimväärse töö tagamist toetavaid algatusi.

4. KOKKUVÕTE

Inimväärse töö tagamine on osa ELi jõupingutustest oma väärtuste ja kogemuste jagamisel ja levitamisel.

ÜRO 2005. aasta tippkohtumise järel dustes on EL ja liikmesriigid selle eesmärgi seadmist toetanud.

Komisjon kavatseb otsustavalt toetada selle eesmärgi saavutamist tihedas koostöös asjaosaliste, partnerriikide ja -piirkondade ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ta kutsub teisi EL institutsioone, liikmesriike, sotsiaalpartnereid ja kõiki asjaosalisi tegema koostööd, selleks, et tagada inimväärne töö kõigi jaoks kogu maailmas.

Selleks kasutab komisjon oma välispoliitikat, arenguabi ja kaubanduspoliitikat. Ta ei rõhuta mitte üksnes sotsiaalsete põhiõiguste järgimise vajadust, vaid ka igas riigis kaugemaleulatuva inimväärse töö tagamise programmide elluviimist. Tehtud jõupingutuste hindamise näitajate väljatöötamiseks teeb ta koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Enne 2008. aasta suve koostab komisjon käesoleva teatise jätkuaruande.

⁹ Vt KOM(2006) 136.